

SZIL

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
2018

SZIL KÖZSÉG TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYVE

**Készítette: Szil község Önkormányzatának megbízásából
Kalmár Ágnes önkormányzati főépítész**

Településrendezési konzulens: Regioplan Kft.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	4
2. Szil község bemutatása	5
<i>Fejlődéstörténet</i>	5
<i>Településkép, településkarakter</i>	9
3. Örökségünk	15
<i>Értékek nyomában</i>	15
4. Településrészek eltérő karakterrel	25
<i>Karaktervizsgálat</i>	25
<i>Településképi szempontból meghatározó terület</i>	26
<i>Családi házas, falusias karakter</i>	28
<i>Üdülő, rekreációs karakter</i>	29
<i>Gazdasági, ipari karakter</i>	30
<i>Kereskedelmi, szolgáltató</i>	31
<i>Mezőgazdasági karakter</i>	31
5. A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások	32
<i>Építészeti útmutató</i>	32
<i>Településképi szempontból meghatározó terület</i>	34
<i>Családi házas, falusias karakter</i>	37
<i>Üdülő, rekreációs karakter</i>	40
<i>Gazdasági, ipari karakter</i>	40
<i>Kereskedelmi, szolgáltató</i>	40
<i>Mezőgazdasági karakter</i>	40
<i>Közterületek településképi útmutatója</i>	41
<i>utcák</i>	41
<i>közterületek, közparkok, közkertek</i>	41
<i>reklámok, reklámhordozók, sajátos építményfajták, cégérek</i>	41
6. Jó példák bemutatása	42
<i>épületek, építészeti részletek</i>	42
<i>kertek, kerítések, közterületek</i>	46
<i>reklámok, reklámhordozók, sajátos építményfajták, cégérek</i>	48

BEVEZETÉS

Szil község Magyarország északnyugati, a Kisalföld középső részén, szinte teljesen a Rábaköz központjában fekszik. Közel egyforma távolságra a Hanság mocsárvilágától és a Rába folyótól. Csornától 16 km-re délre, a 86-os főút mellett helyezkedik el.

Forrás: szil.hu

Kulturház

Fejlődéstörténet

A kedvező természeti, éghajlati és földrajzi viszonyok alapján arra következtethetünk, hogy ezen a területen már az ősközösség idején is élhettek emberek. Ezt a kavicsbányákban és a szántóföldeken talált gazdag leletek is alátámasztják. A gyűjtögető, vadászó törzseknek az itt található erdők, mezők jó vadászszákmányt, a folyók, kiöntések pedig halat biztosítottak. A kőkorszakból csiszolt kőbalta, a bronzkor idejéből pedig a vági országút mellett lévő halmokon cserépmaradványok kerültek felszínre. Az Akácos kavicsbányában talált csontvázak, edények, vasdarabok, őrlőkövek és urnák az időszámításunk előtti III. század kelta telephelyéről tanúskodnak.

A rómaiak időszámításunk előtt 15 körül jelentek meg ezen a területen. A község határán igen fontos római útvonal vezetett keresztül, amely Savariat (Szombathely) Arrabonával (Győr) kötötte össze. Az útvonal mentén fekvő Mursellából (Árpás) Bassianába (Sárvár) csak Szilen keresztül vezethetett az út. A római út déli oldalán, a Linkó-patak partján létesültek azok a római majorságok, amelyeknek nyomai a falu határában ma is megvannak (kisebb téglák, cseréptörmelékek, pénzdarabok). A régi római út mellett állhatott az a sírkő is, amelyet a szili templom falában talált meg Draskovics Gyula 1593-ban. A felirat szerint a sírkövet egy Brigetio (Újszőny) légióbeli veterán katona állította több családtagjának emlékére.

A Szilsárkány felé eső határrészen korábban működött homokbányában talált leletek (csontmaradványok, edények, gyöngyszemek stb.) arról tanúskodnak, hogy a község területén i. sz. VI-VIII. században avarok éltek. A nagy kiterjedésű lelőhely azt bizonyítja, hogy a község ebben az időszakban is népes volt.

Régi oklevelekből és a Város utca elnevezéséből biztosan tudjuk, hogy Szil a középkorban mezőváros volt, és ez a jellege egészen a XIX. század végéig fennmaradt. A Nyugat-Dunántúl két legnagyobb városát, Győrt és Szombathelyt összekötő útvonal felezőpontján fekvő község a Rábaköz legnépesebb települése volt.

A kocsin és lóháton közlekedő kereskedők éjszakára itt pihentek meg. Néha több napon keresztül is itt maradtak és értékesítették áruikat. Innen adódik, hogy a településnek már a középkorban vásártartási joga volt. A piaci vámjogért éles vita folyt a csornai prépostság és a bakonybéli apátság között. Egy 1230-ban készült, és 1037-re hivatkozó okirat szerint a piacvám a bakonybéli apátságnak jár I. Szt. István rendelete alapján. 1405-ben a csornai prépostság kapja meg a szili tizedet, de ez ellen a győri püspök tiltakozott. A huzavonának XXII. János pápa 1415-ben kiadott bullája vet véget. Ebben megemlítik, hogy Szilban Szt. Vencel tiszteletére templom van.

A község nevére vonatkozóan az 1230. évi okiratban történik először említés "Zyl" néven. Feltehetően a községet birtokló család nevéből nevezték el. A szájhagyomány szerint Szil valójában "szélet" jelent (a Hanság mocsárvilágának a széle ugyanis akkoriban egészen Szilig ért). A későbbi levéltári anyagokban a község neve "Szill" változatban szerepel egészen a XIX. század végéig.

1387-ben Zsigmond király a Kanizsai családnak adományozza a községet. Ebben az időszakban, mint Kapuvár tartozéka szerepelt. 1518-ban 56 család lakott a községben. 1550 körül a község a Nádasdyaké lett. A XVI. században a Nádasdyak legnépesebb rábaközi birtoka volt. A török dúlás előtt 10 évvel, 1584-ben 83 család élt benne. Szil a mohácsi csata után valószínűleg hamar protestánsná lett. 1643-ban a környék kegyura, gróf Nádasdy a csepregi templomban katolizált, így a “cuius regio, eius religio” elv alapján a szili templom újra katolikus lett.

Az 1594. évi török pusztítás alkalmával Szil is lakatlanná vált, az újratelepülés csak 1608-ban indult meg. 1697-ben a falu lélekszáma 654 fő volt. A falu lakossága azonban 1714 és 1850 között megnégyszereződött, 500 főről 1918 főre emelkedett. Az 1786. évi összeírás 1561 főt és 186 házat, az 1828. évi pedig 1785 főt és 235 házat tart nyilván.

A kereskedelmi csomóponttá fejlődött virágzó mezővárosnak hosszú évszázadokig élénk ipara volt. Elsősorban mezőgazdasággal összefüggő iparágak alakultak ki. Az iparosság céhekbe tömörült. A kovácsok céhe volt a legnagyobb, 72 tagot számlált. Mellette még a bográn, kocsigyártó, szíjgyártó és a csizmadia mesterség volt nagymértékben elterjedve. Az iparosok a helyi lakosság szükséglete mellett a gyakori átutazók igényeit is kielégítették. A legtöbben azonban mezőgazdasággal foglalkoztak. A falu nagy kiterjedésű legelői már régen is különösen kedvező feltételeket teremtettek a szarvasmarha-tenyésztés számára. Évente négy vásárt tartottak Szilban.

Időközben tovább nőtt a falu népessége:

Az 1891-ben megépült vasút 4,5 km-re elkerülte a községet. Ettől kezdve a forgalom jelentős része az országútról a vasútra terelődött. Így a hajdan annyira nevezetes Szilon keresztül haladó országút fokozatosan elvesztette régi jelentőségét. Az iparosok és a kereskedők kezdtek elszállingózni a korábban nagy forgalmú mezővárosból. 1871-ben megszűnt Szil mezővárosi rangja, nagyközség lett. 1900-tól sokan vándoroltak ki, jórészt Amerikába, mivel a falu határa a nagyobb népesség eltartásához nem volt elegendő.

A kedvező természeti és közgazdasági adottságok következtében Szil község a századforduló előtt népes, nagy forgalmú, fejlett mezőgazdasággal, jelentős iparral, gazdag történelmi és kulturális hagyományokkal rendelkező település volt.

1914-18: az I. világháború Szilban 116 áldozatot követelt. 1924-ben a földreform során 707kh földet osztottak szét 343 igénylő között. A II. világháborúban 72-en veszítették életüket. A földosztás alkalmával 157 család kapott 1-3 hold földet. 1949-ben megalakult az első TSZ, amit 10 év múlva a nagy “szervezés” követett.

A TELEPÜLÉSSZERKEZET KIALAKULÁSA, FEJLŐDÉSE

Szil település a Győr-Sopron 86. sz. főút, illetve a mai város utca mentén jött létre. Kezdetben kétutcás település volt, a községet nevezhetjük útifalunak is. Az útifalura jellemző a szalagtelkes beépítés, mely Szilre is jellemző. Itt valószínűleg előbb volt meg az út, és csak utána települt az út mellé a falu. A spontán fejlődés ellenére szabályosnak mondható telekrendszer alakult ki az út nyomvonalát követve.

I. Katonai felmérés 1784

A második katonai felmérésen a település sűrűsödése figyelhető meg, továbbá kialakul a mai Béke utca nyomvonala és beépítése, illetve az Esze Tamás utca vonala. Az 1819-1869 között készült térképen már látható a temető. A Kistatai településrész változatlan.

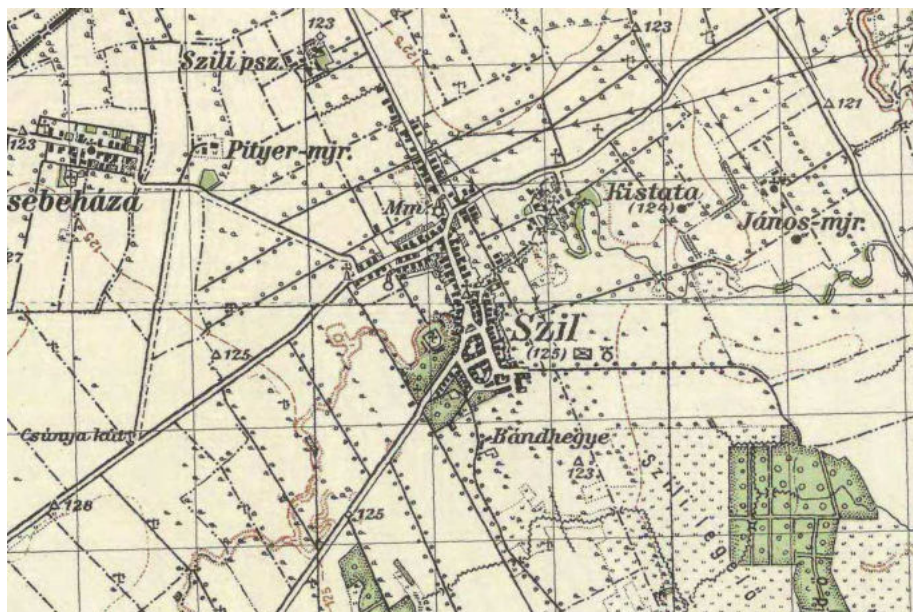

II. Katonai felmérés 1819-1869

III. Katonai felmérés 1869-1887

A harmadik katonai felmérés térképe a korábbiakhoz képest nem mutat jelentős változást.

Magyarország katonai felmérés 1941

A korabeli kataszteri térkép alapján Szil történeti települése két részből állt: Szil településből és Kis Tata településből. Szil történeti települése a mai város utca, Hunyadi tér, Petőfi sándor utca, Táncsics Mihály utca, Fő utca, Rózsa Ferenc utca közterületekből állt. Kis Tata történeti települése a mai Dózsa György utca közterületből áll. Az 1941-ben készült térképen már láthatóak a mai Szabadság utca és Erdősor utca menti beépítések, továbbá megfigyelhető, hogy elkezdődik a Kistatai településrészrel történő összenövés is, mára már teljesen összeolvadtak.

Településkép, településkarakter

Szil község Csornától 16 km-re délre, a 86-os főút mellett helyezkedik el.

A falu területét északról Sopronnémeti, Szilsárkány, délről Szany, Vág, keletről Rábacsanak, míg nyugatról Zsebeháza, Páli települések által alkotott közigazgatási határvonalak alkotják. A település Szilsárkány, illetve Páli irányából a 86 os számú főúton, Zsebeháza felől a 8605 számú településközi úton, Sopronnémeti és Vág felől a 8604 számú településközi úton közelíthető meg. A település legfőbb regionális kapcsolatát – földrajzi helyzetéből adódóan – Csorna jelenti, ide irányul a községből az ingázó forgalom, itt vehető igénybe az alapfokúnál magasabb szintű egészségügyi, igazgatási, oktatási, művelődési ellátás, s az szili lakosok nagymértékben veszik igénybe a városi kereskedelmet és szolgáltatásokat is.

A településre bevezető utak mellett mezőgazdasági művelésű területek láthatók.

Forrás: Google maps

A községtől beépített területein halad keresztül a 86 os főút. A településkapukban, mindkét oldalon üdvözlő táblát láthatunk.

Forrás: Google

Szilsárkány felől érkezve, először a napelempark látható, ezután tárul fel a hagyományos, falusias lakóterület.

Szabadság utca

Sopronnémeti felől érkezve az út jobb oldalán található a szili sertéstelep, de az, a megfelelő védőfásítás megléte miatt nem befolyásolja kedvezőtlenül a településképet. A Szabadság utcába érkezve hagyományos falusias lakóterületet találunk, utcára merőleges és utcával párhuzamos gerinccel épült lakóépületekkel vegyesen.

Horgásztó Szil határában

Vág felől Szilbe érkezve az út mellett jobb oldalon nagy kiterjedésű erdőterület látható, melyben a horgásztó bújik meg, majd a település kapujához érve mezőgazdasági telephelyeket találunk.

Szil belterületi képét a Város utca, illetve a Fő utca, mint tengelyek és az erről leágazó lakóutcák menti lakóterületi beépítések határozzák meg. A település utcáinak jelentős részén a családi házas beépítés a jellemző. Az egész településen megfigyelhető, hogy egy telken egy épület, abban egy lakás található.

A **Város utcára** jellemző a nagyon nagy közterületi szélesség, az utca rendezett, jellemzően előkert nélküli, földszintes családi házakkal beépített. Jellemző és utcaképileg nagyon meghatározó a kétoldali, rendezett fasor, mely az egységességet az utca teljes hosszában biztosítja. A Város utca régebbi építésű házai, utcával párhuzamos gerinccel épültek, a későbbi beépítéseknél ez az egységesség már nem figyelhető meg.

Város utca (Forrás:google)

Város utca, gazdaházak sora (Forrás:google)

Város utca, rendezett utcai fasor (Forrás: mapio.net)

Város utca, példa értékűen felújított lakóépület

A Város utcában találunk több egy szintes épületet is, melyekre szintén jellemző, hogy utcával párhuzamos gerinccel épültek, az épületekben napjainkban a települési intézmények működnek, Polgármesteri Hivatal, kulturház, gyógyszertár.

Város utca (Forrás: mapio.net)

Kulturház, szépen felújítva (Forrás: mapio.net)

A **Fő utca** (egyben a 86 számú főú települési átvezető szakasza) mentén a településkép nagyon vegyes, mind az épületek építési korát, mind építészeti kialakítását és minőségét illetően. Az 1950-90-es évek épületei többféle megoldással épültek, zömében cserépfedésű sátor-, nyeregtetős változatú földszintes házak, de néhány manzárdtetős, illetve többszintes lakóépület is megtalálható.

Fő utca bevezető szakasza Páli felől

Fő utca bevezető szakasza Szilsárcány felől

Fő utca

Az Árpád utcában illetve a Petőfi utcában a beépítés, az utcakép, a közel azonos beépítési időszaknak köszönhetően többnyire egységes. Az épületek nem túl nagy tömegűek, jellemzően földszintesek, oldalhatáron álló beépítésűek, kis előkert mélységgel. Mindkét utcára jellemző a rendezett, növényekkel szépen beültetett közterület.

Árpád utca

Árpád utca, példa értékűen felújított, 60-as években épült kockaház

Petőfi utca

Értékek nyomában

Műemlékek:

Kistatai római katolikus templom, Dózsa György utca (hrsz.:1353)

Kistatai római katolikus templom műemléki környezete (hrsz.:1295, 1324, 1328, 1361, 1364/2)

Kistatai római katolikus templom, Dózsa György utca

Kistatán 1696-ban mindössze egy harangláb volt, templom nélkül. Egy 1831-ben kelt jegyzőkönyv szerint a szili templomban nem fértek el a hívek – sziliak és kistataiak –, ezért a győri püspök utasította a kistataiakat, hogy építsenek maguknak templomot. A kisméretű templomot 1836-ban építették. Egyhajós, boltozott tér jellemzi. Karzata egyíves.

A főoltárán egyszerű tabernákulum, felette a falon Máriát ábrázoló oltárkép. A padok a 20. században készültek.

2006-ban fejeződött be a közigazgatásilag Szilhoz tartozó Kistata templomának átfogó, külső-belső felújítása.

A felújítás során – egyebek mellett – elvégezték az épület szigetelését, kicserélték a padozatot, a tetőzetet, a toronysüveget, újravakolták és -festették a falakat, így kívül-belül megszépült kistatai templom.

Helyi jeletőségű értékek

Fontos, hogy a település helyileg védett értékekkel is rendelkezzen, ami megőrzi az épített örökséget a jövő nemzedékének és egyben turisztikai vonzerőt is jelenthet.

Örökségvédelmi Hivatal ajánlása alapján a település élete, idegenforgalma, továbbá turisztikai szempontok szerint az alábbi épületek, építmények, műtárgyak, természeti értékek találhatóak a községben.

A Képviselő Testület úgy döntött, hogy helyi védett érték az ajánlottak közül csak a Város utcában található Római Katolikus templom lesz.

Javasolt helyi jeletőségű épített értékek

Római katolikus plébániatemplom a Város utcában

Az államalapításkor már létező település templomának felépítésének konkrét idejéről csak alig körvonalazható adatok vannak. A jól megalapozott feltevések arra engednek következtetni, hogy az első templom egyidős az állam és a magyar egyház azonosidejű megszervezésével.

Szil

Róm. kath. templom, iskola

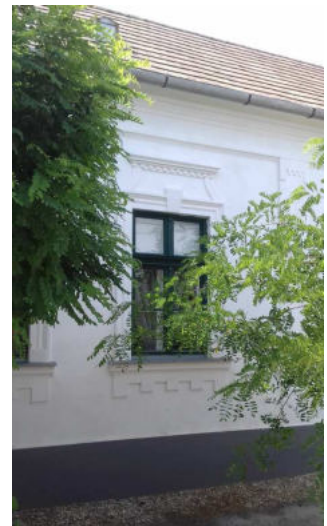
Fő utca 75 szám alatti manzárdtetős lakóház

Ady Endre utca 11. szám alatti lakóház

Dózsa György utca 19. szám alatti lakóház (szép példája a felújításnak)

Szent Mihály emlékmű a Táncsics utcában

Szent István mellszobor a Város utcában

(Forrás: mapio.net)

II. világháborús emlékmű a Város utcában

(Forrás: mapio.net)

Trianoni emlékmű a Rózsa Ferenc utcában

(Forrás: mapio.net)

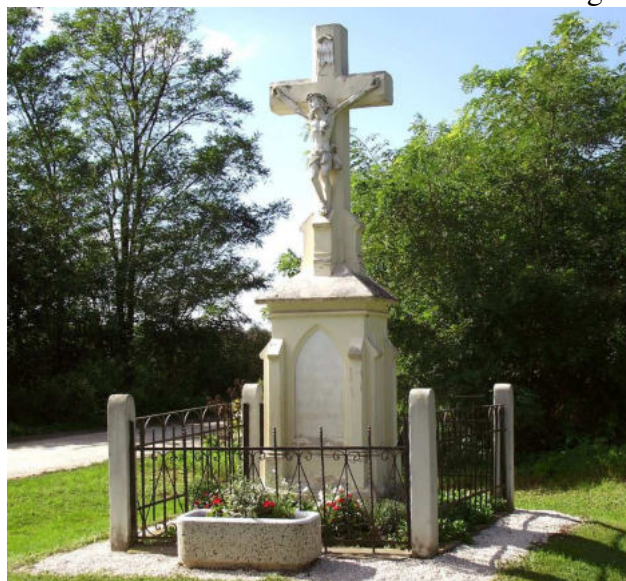
Kőfeszület és Mária szobor (Forrás: mapio.net)

Szent Vendel szobor a Fő utcában

Kőfeszület az Erdősor utca végén

Hunyadi téren álló emlékművek:

I. világháborús hősi emlékmű

1956-os emlékmű Sziliak emlékoszlop

1848-as emlékmű

Szent Vendel szobor a Fő utcában

Javasolt helyi jeletőségű természeti értékek
Településképi jelentősége miatt:

Város utcai fasor

Egyedi esztétikai és településtörténeti értéke miatt:

orvosi rendelő előtti platán
a tűzoltószertár melletti téren lévő tölgy

Ady utca torkolatánál lévő szomorú japánakác

régi kistatai temető fái

Táji értéke miatt:

horgásztó körüli erdő

temető körüli erdőterület

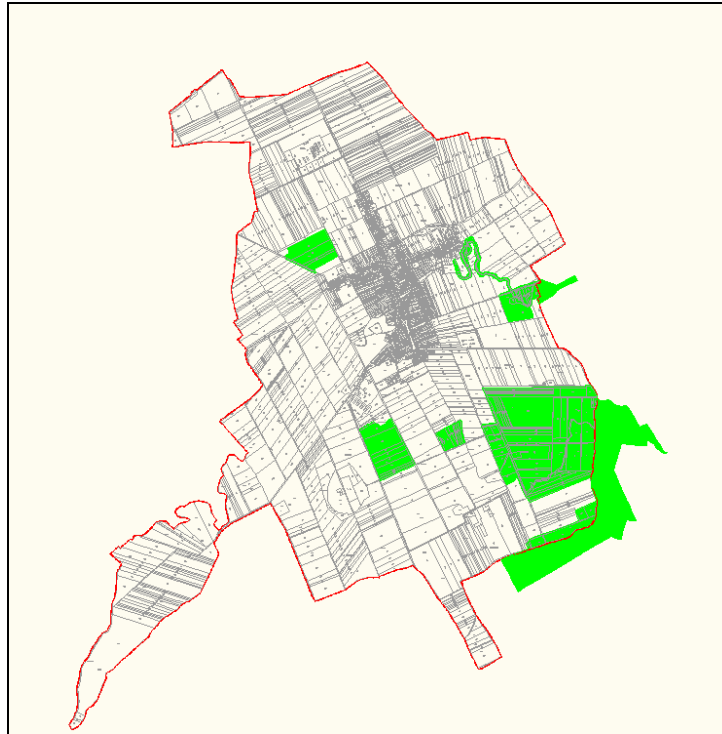

Védett természeti területek (a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása szerint)

1) Országos jelentőségű védett terület:

- Szil község területét nem érinti országos jelentőségű védett terület

2) Természeti területek

A természeti területeken kiemelt figyelmet kell fordítani a tájkép, a természetes életközösségek és élőhelyek megóvására.

3.) Természetközeli területek (mocsár, nádas, sziklás terület természetközeli területnek minősülnek)

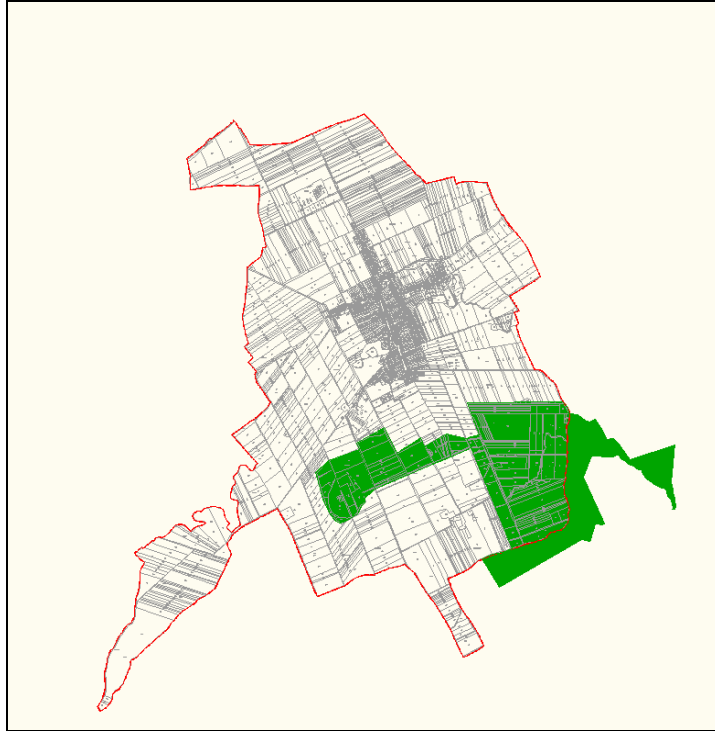
A természetközeli területeken épületet elhelyezni nem lehet.

4.) Érzékeny természeti területek:

Szil közigazgatási területe a „Fontos” besorolású Rába mente Érzékeny természeti terület által érintett

5.) Natura 2000 területek: Európai közösségi jelentőségű természetvédelmi jelentőségű területek szil közigazgatási területét nem érinti

6.) Országos ökológiai hálózat övezetei: Szil község területén a pufferterület és ökológiai folyosó övezetei találhatóak meg

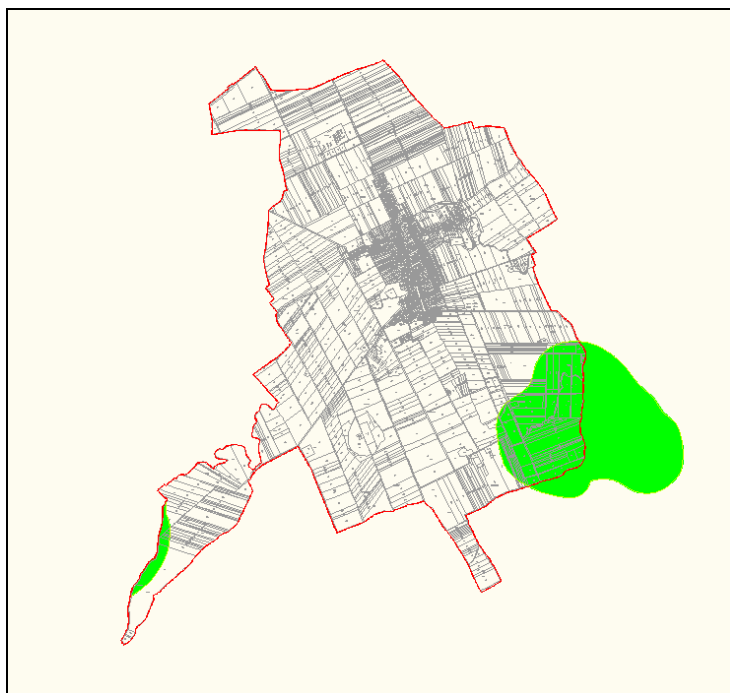

7.) Egyedi tájértékek

Szil területén egyedi tájérték felmérés még nem volt.

8.) Egyéb, tervezéskor figyelembe veendő területi kijelölések:

OTRT övezetei közül Szil község területét érinti a „tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek” övezete.

TELEPÜLÉSRÉSZEK ELTÉRŐ KARAKTERREL 4

Karaktervizsgálat

Szil község területe a kialakult telekszerkezet és beépítési mód, a telekhasználat, a természeti és épített értékek, valamint a hatályos településrendezési tervben foglaltak és a távlati fejlesztési elképzelések alapján a következő karakterekbe sorolható:

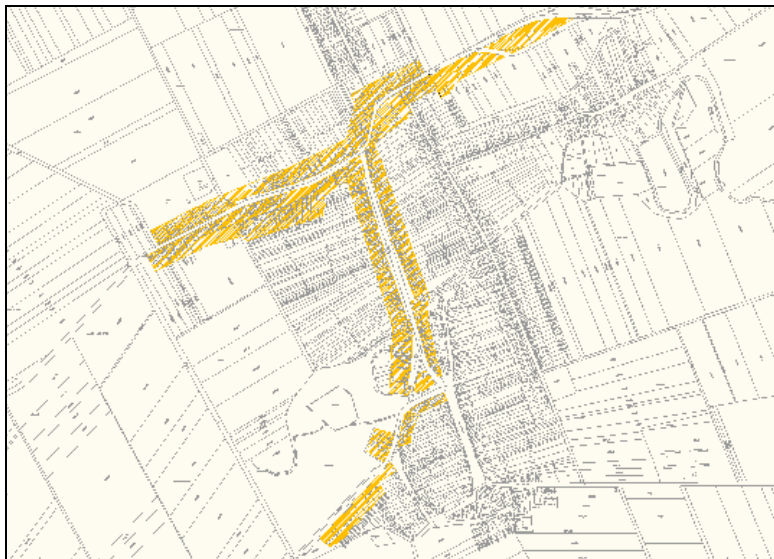
- *településképi szempontból meghatározó terület* a Fő utca, Rózsa Ferenc utca, a Város utca, Hunyadi tér valamint ezen utcák menti telkek területe.
- a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság állásfoglalása szerint szintén *településképi szempontból meghatározó területként* szükséges lehatárolni és kezelni
  - az országos ökológiai hálózat övezeteit, valamint
  - a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetét.
- *családi házas, falusias karakterű* az Ady Endre utca, Petőfi Sándor utca, Szabadság utca, Árpád utca, Dózsa György, Táncsics, József Attila utca, Béke utca, Erdősor, Esze Tamás utca.
- *üdülő, rekreációs karakterű* a horgásztó és környéke.
- *gazdasági, ipari karakterű* a sertéstelep területe, az Erdő sor utca, illetve a Béke utca és az Ady Endre utca végén található mezőgazdasági üzemi telephelyek területei.
- *kereskedelmi, szolgáltató karakterű* a napelempark területe, a sportpályával szemben található tervezett gazdasági terület, illetve a 0220 hrsz-ú út mellett tervezett kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület
- *mezőgazdasági karakterű* az előző területekbe nem tartozó, szántó és erdő művelési ágú telkek területe

Településképi szempontból meghatározó terület

Központi településrész

A Fő utca, Rózsa Ferenc utca, Város utca, Hunyadi tér, Erdősor utca, menti beépítések tartoznak ebbe a kategóriába. A Fő utca és a Város utca a község két tengelye, a helyi és az átmenő forgalom által is igénybe vett útszakaszok, így ezek és a mellette lévő beépítések alapján alkotnak legtöbbször képet Szilről. Különösen fontosak ezért az út melletti épületek illetve a közterületek rendezettsége. Az épületek a Fő utcán, a Rákóczi, illetve a Város utcában jellemzően földszintesek, magastetősek, jellemzően oldalhatáron állóak. A Város utcában találunk több egy szintes épületet is, magastetővel.

A Város utcában találhatóak a települési intézmények is, a Polgármesteri Hivatal, a gyógyszertár, kultúrház, óvoda, orvosi rendelő, posta, templom, illetve az általános iskola.

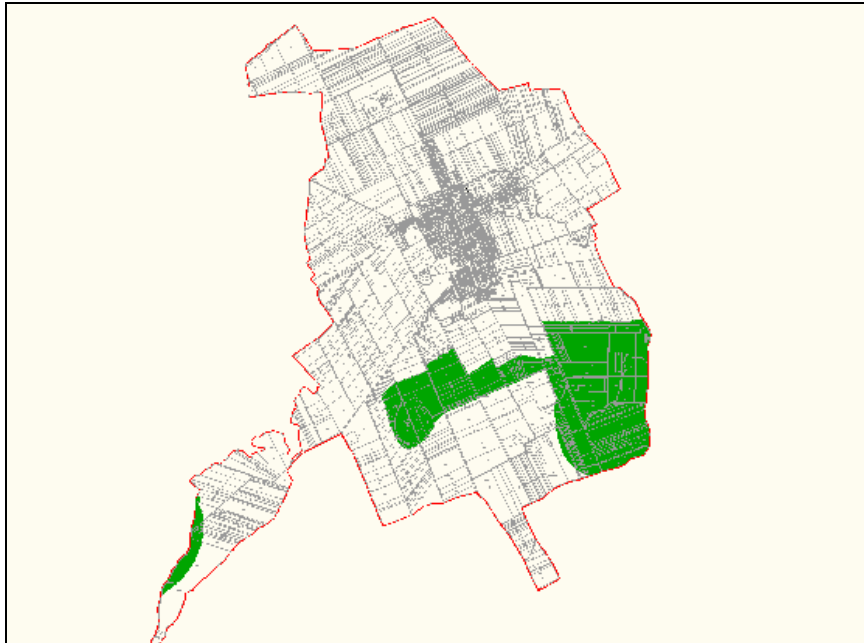

Város utca (Forrás: mapio.net)

Külterületi településrész

A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása és állásfoglalása alapján *település-képi szempontból meghatározó terület*, az országos ökológiai hálózat övezet, valamint a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetének területe azzal, hogy jelen terv az Igazgatóság általi lehatárolást a telekhatárokhoz igazította. Ezek a területek jellemzően beépítésre nem szántak.

Pozitív hatásúak a mezővédő fasorok, valamint útkísérő fásítások, továbbá a vízfolyások menti töltések.

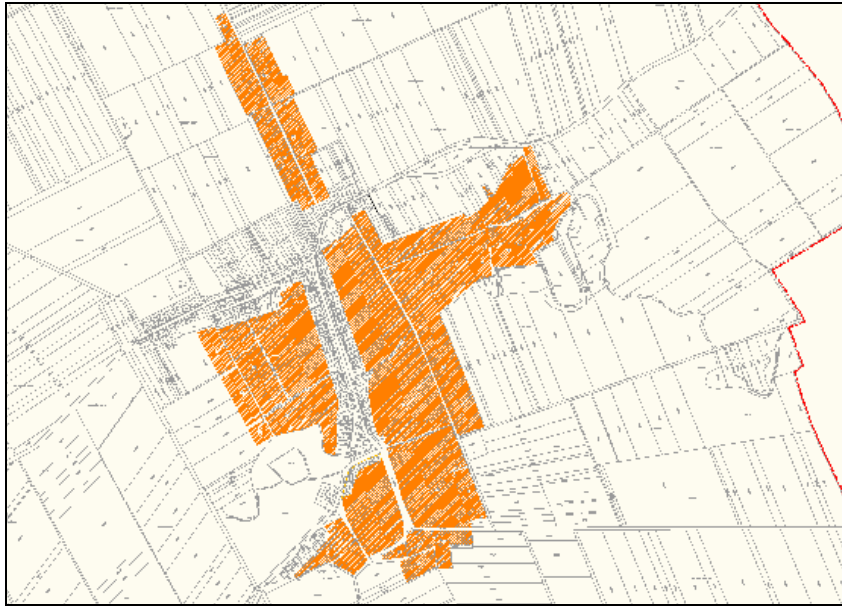

Horgásztó körüli erdők

Családi házas, falusias karakter

Családi házas karakterbe tartozik az Ady Endre utca, Petőfi Sándor utca, Szabadság utca, Árpád utca, Dózsa György, Táncsics, József Attila utca, Béke utca, Erdősor, Esze Tamás utca. A tetőhajlásszög $38-42^{\circ}$ közötti. Az épületek jellemzően földszintesek, néhány újabb épület földszint+tetőtér beépítésű. A feltárási utak szélessége 15-20 méter közötti, utcánként azonosak. A burkolatot helyenként egy, néhol kétoldali, fákkal beültetett széles zöldsáv kíséri, az utcakép rendezett.

Az utak és az épületek közel azonos, vagy hasonló kialakítása miatt az utcakép is közel egységes.

Árpád utca

Üdülő, rekreációs karakter

A Vág felől Szilba vezető úttól jobbra található horgásztó és üdülőterület tartozik ebbe a kategóriába. A tó körüli üdülőterületen stégeket, horgász tanyaházakat találunk.

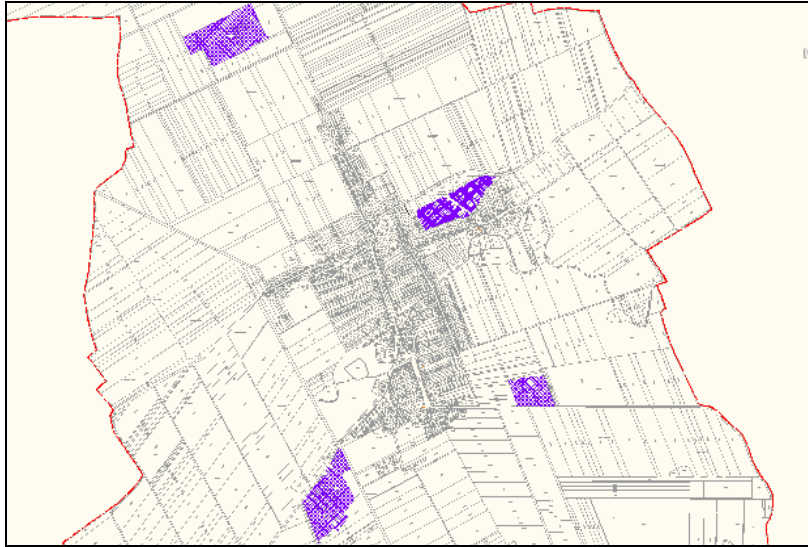
horgásztó

horgásztó felé vezető út

Gazdasági, ipari karakter

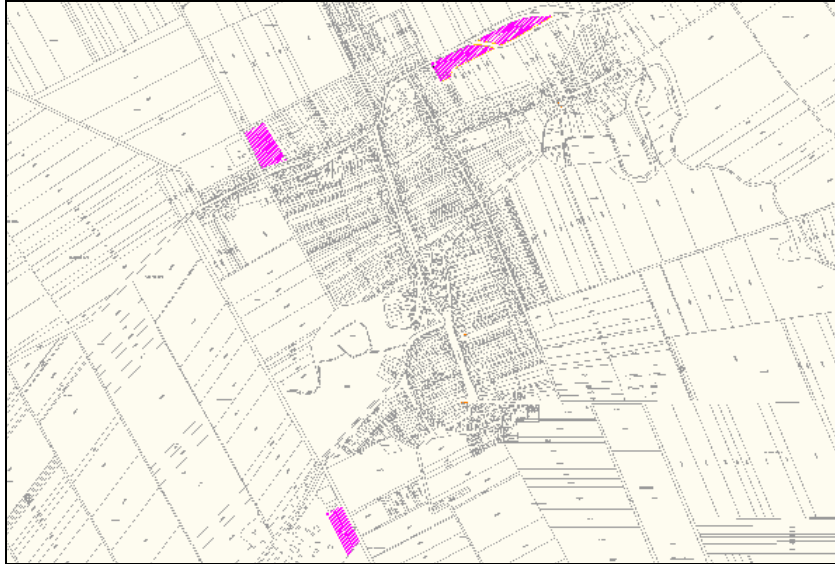
A községtől északra fekvő sertéstelep területe, a településtől délre található 8604 számú út melletti mezőgazdasági üzemi telephely, a Béke utca melletti mezőgazdasági üzemi telephely továbbá tervezettként a 86 os út bevezető szakasza és a település beépített területei között kijelölt ipari terület tartozik ebbe a kategóriába.

A telken belüli illetve a telephelyek körül telepített védőfásítással, igényes zöldfelület kialakításával még ezek a gazdasági karakterű terület is nyújthat rendezett látványt, jó településképet..

Kereskedelmi, szolgáltató karakterű terület

A 86 os számú út Stilsárkány felőli bevezető szakasza mellett található napelempark területe, a sportpályával szemben található tervezett gazdasági terület, illetve a 0220 hrsz-ú út mellett tervezett kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület tartozik ebbe a kategóriába.

Mezőgazdasági karakterű terület

Az előző kategóriákba nem tartozó, szántó és erdő művelési ágú telkek területe tartozik ide. Szil község jelentős kiterjedésű mezőgazdasági művelés alatt álló területtel rendelkezik. Ezen területek egy része természetvédelmi oltalom alatt áll. Mezőgazdasági karakterű területbe a védelem alatt nem álló, előzőekben bemutatott karakterbe nem tartozó, jellemzően szántó és erdő művelési ágú területek tartoznak.

A területeken birtokközpontok kialakítására mindezidáig nem került sor. Javasolt a karakterbe tartozó területek épületekkel történő beépítésének elkerülése, kivéve az erdészeti célúakat.

A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSÁRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

5

Építészeti útmutató

„Az építmény tervezése, elhelyezése, építése, átalakítása, bővítése, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése, elmozdítása vagy lebontása, továbbá az építmény rendeltetésének megváltoztatása során gondoskodni kell

a) a település és a táj szerves kapcsolatáról, az építmény környezetbe illeszkedő elhelyezéséről, a település ökológiai rendszerének védelméről,

b) a település, a településrész értéket képviselő építészeti arculatának megőrzéséről,

c) a település építészeti értékeinek megővéséről, és az építészeti minőség emeléséről, és

d) a településrendezési eszközökben meghatározottak szerint az építészeti és régészeti örökség, a tájrészletek látványának (rálátás), valamint a telekről feltáruló kilátás védelméről annak mértékéig, hogy az érintett telek szabályos beépítését ne akadályozza.” OTÉK

Egy építmény akkor illeszkedik környezetéhez, amennyiben illeszkedik

- környezetének beépítési módjához, az épület tényleges elhelyezéséhez
- az alkalmazott homlokzatmagassághoz– és szélességhez,
  - homlokzatszíntartáshoz,
  - anyaghasználathoz,
  - színezéshez,
  - nyílászárók kialakításához,
  - tetőzet formájához, hajlásszögéhez, a héjalás kialakításához,
- nem zavarja a szomszédos ingatlanok benapozását és megközelítését.

Környezet alatt legalább az érintett telekkel két oldalról szomszédos 2-2, azonos felhasználású telek, illeszkedés alatt pedig az azonos, vagy kis eltérést mutató kialakítás értendő.

Javasolt továbbá, hogy

- az épületek tömege, elhelyezkedése fejezze ki funkciójukat: az intézmények, kereskedelmi, szolgáltató épületek nagyobb tömegű, szélesebb utcai homlokzatú épületek lehetnek, a zárt sorú beépítést kivéve a szomszédos épületektől eltérő méretű, nagyobb előkerttel és igény esetén szabadonálló beépítési móddal is építhetők
- a lakóházak tetőtér beépítése esetén a tetőtéri ablakok a tetősíkba építettek legyenek
- családi házas, falusias beépítésű területen telekalakítás esetén az egymás melletti lakótelkek utcai szélességének aránya ne haladja meg a 1,5-es értéket, de érje el a 16 métert
- a lakóépületek vakoltak legyenek, de részletek díszítésére, felület tagolására alkalmazható kőburkolat, tégl architektúra
- a gazdasági terület kivételével a kerítés lábazatos, áttört legyen, magassága a 2,0 m-t ne haladja meg

- családi házas, falusias beépítésű területen a lakóépület utcai homlokzatán garázskapu ne nyíljon, a garázs utcai homlokzatán a nyílászárókat úgy kell elhelyezni, mintha lakóhelyiség lenne
- családi házas karakterű területen egy telken egy darab, legfeljebb kétlakásos épület kerüljön elhelyezésre. Két lakóépület semmilyen módon történő összekapcsolása ne minősülhessen egy épületnek.

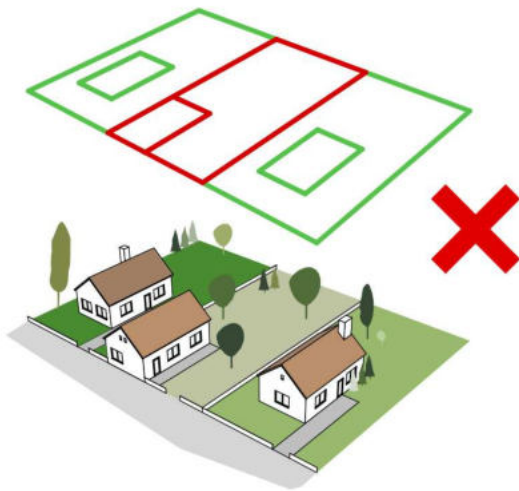
A településkép minőségi formálására vonatkozó általános építészeti útmutató mellett a kézikönyv minden karakterre részletes ajánlásokat fogalmaz meg. A kézikönyv könnyebb kezelhetősége és átláthatósága érdekében az egymással átfedésben lévő ajánlások is bemutatásra kerülnek.

Településképi szempontból meghatározó terület beépített terület

telepítés

Amennyiben a főépületek utcai homlokvonalai nem egy síkban vannak, az kedvezőtlen utcaképet eredményezhet, különösen, ha az eltérés jelentős, több méter mértékű. A kedvező utcakép érdekében a telkek beépítési módja igazodjon a szomszédos telkekéhez, az egymás melletti lakótelkek előkertjének mérete azonos legyen

Telekalakítás esetén az egymás melletti lakótelkek utcai szélességének aránya ne haladja meg a 1,5-es értéket.

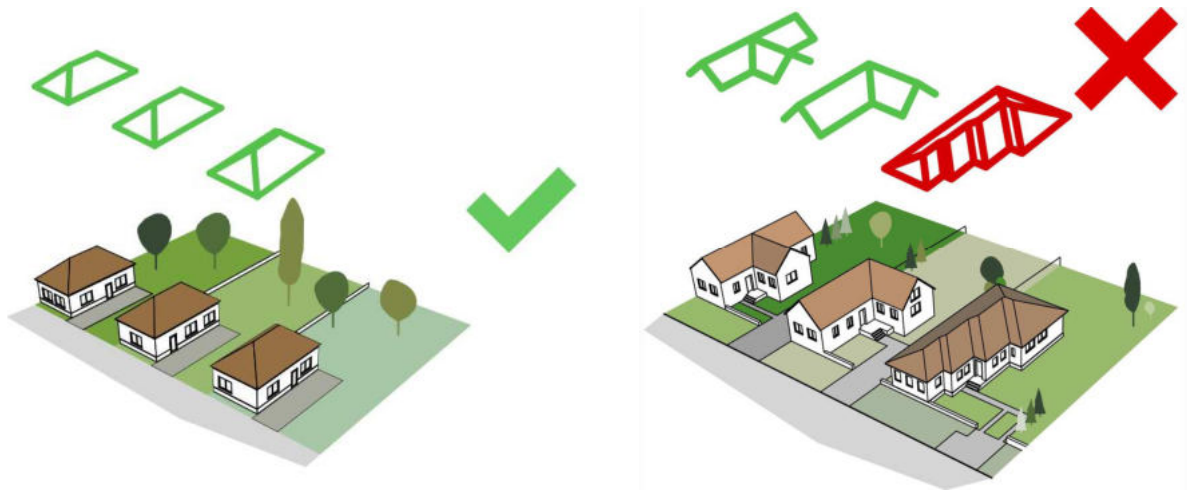
magasság

A lakóházak földszintesek legyenek, tetőterük beépíthető, a tetőtéri ablakok a tetősíkba építettek legyenek. A kialakult, közel azonos párkánymagasság megtartása javasolt.

Új lakóház építése esetén az egymás melletti lakóépületek utcai homlokzatszélességének és homlokzatmagasságának aránya ne haladja meg a 1,5-es, párkány- és tetőgerince magasságának aránya az 1,25-os értéket, földszinti padlóvonaluk abszolút magasságának különbsége az 50cm-t.

tetőhajlásszög, tetőforma

A magastetős kialakítás tartandó. az egymás melletti lakóépületek tetőhajlásszöge közötti különbség a 15° -ot ne haladja meg, és 25° -nál ne legyen kisebb

épülettömeg

Az oldalhatáron álló beépítésű szakaszon az épületek tömegének növelése a tetőtér beépítéssel javasolt. Az utcáról feltáruló homlokzatok kialakításakor javasolt, hogy a szomszédos homlokzatok szélessége és magassága 25%-nál nagyobb mértékben ne térjen el egymástól.

színezés

Az épületek vakoltak legyenek. A homlokzat-színezésnél a halvány színek alkalmazása, a környezetbe illeszkedés javasolt. A tetőhéjalásnál a fekete szín alkalmazása és pala anyaghasználata kerülendő.

ajtók, ablakok

Az utcai homlokzaton elhelyezkedő ablakok, kapuzatok, kisebb mértékben az udvarra néző nyílászárók kialakítása döntően meghatározza egy épület megjelenését.

Az oldalhatáron álló beépítésű szakaszon a nyílászárók kialakításakor azoknak elsősorban az utcai homlokzathoz való illeszkedésére kell törekedni méretüket, elhelyezésüket tekintve.

homlokzatképzés, anyaghasználat

A sima, vagy habarcsolt vakolat alkalmazása tartandó.

Parabolaantennát, klímaberendezést a közterületről nem látható módon, az épületek alárendelt homlokzatára javasolt telepíteni.

utcafronti kerítés

A kerítés lábazatos, áttört legyen magassága az 1,8m-t ne haladja meg. Az anyaghasználatnál a kő, vagy beton lábazat és oszlop, az oszlopokat összekötő elemeknél a fém (pl. drótfonat), fa anyagok használata javasolt. Az utcafronti kerítést a telek homlokvonalán kell elhelyezni. Teljesen tömör, az átlátást megakadályozó kerítés, így az épített kerítés alkalmazása kerülendő.

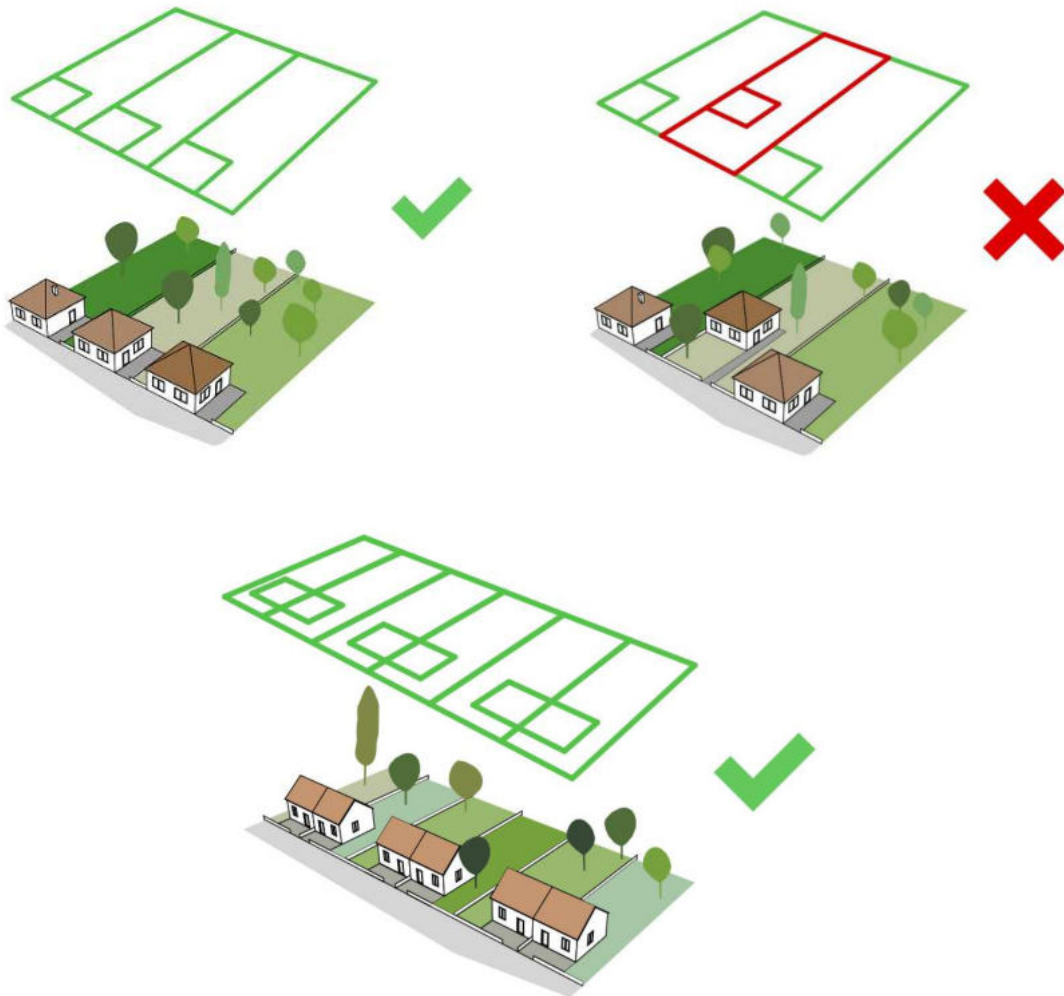
természeti terület

Javasolt a külterületi fő közlekedési útvonalak mentén egységes fásítást kialakítani.

A külterületen szükség esetén, a természetvédelmi előírásoknak megfelelő esetben, a terület védelmi céljaival nem ellentétes funkciójú épület építhető, az épület a táj hagyományos építőanyagait használja. A területen elhelyezkedő, meglévő gazdasági egységek a természettel minél nagyobb összhangban működjenek.

Családi házas, falusias karakter

telepítés

Telkenként egy lakás épüljön, oldalhatáron álló beépítéssel. Kerülendő a főépület telekbelsőbe történő hátrahúzása, vagy a szomszédos épületekhez viszonyítva az utcai telekhatárhoz jelentősen előrébb helyezése. A kialakult beépítési vonal megtartása javasolt, attól eltérni a telekbelső felé legfeljebb 2 méterrel lehet.

Az épületeket az oldalhatárra, vagy attól legfeljebb 1 m-re javasolt elhelyezni. Az egymással szomszédos telkek szélessége közötti arány az 1,5-ös értéket lakóépület esetén ne haladja meg, kivéve amennyiben a nagyobb szélessége a 30 métert nem éri el.

magasság

Az arányosság megtartása, vagy kialakítása javasolt. Amennyiben a szomszédos építmények homlokzatmagassága (és gerinc-magassága) nem, vagy csak kis mértékben tér el egymástól, az segíti a kedvező utcakép kialakítását. Az építmények magasságnövelést eredményező átalakításánál a léptéktartás javasolt. Az emeletráépítés kerülendő, a javasolt szintszám: földszint + tetőtér.

Az utcakép egységessége megtörik, amennyiben a szomszédos építmények magas-sága nem illeszkedik egymáshoz, hanem attól jelentősen eltér. Ez különösen kisebb telepítési távolság esetén jelentkezik.

Ebben az esetben a nagyobb építmény leárnyékolhatja a szomszédos telket és az azon lévő építményt, így annak használatát is korlátozhatja.

tetőhajlásszög, tetőforma

Amennyiben a szomszédos építmények tetőzetének formája és hajlásszöge jelentősen eltér egymástól, az kedvezőtlen utca-képet eredményezhet. Kerülendő az alacsony, 30° -nál kisebb és a 40° -nál magasabb hajlásszögű tetőzet kialakítása, kivéve akkor, amennyiben az illeszkedik a környezetéhez.

épülettömeg

Amennyiben az egymással szomszédos és fő tetőgerincüket tekintve megegyező kialakítású építmények homlokzatmagassága, vagy homlokzatszélessége jelentősen eltér egymástól, az kedvezőtlenül befolyásolhatja az utcaképet. Különösen akkor, amennyiben e két érték egyszerre tér el. Az utcáról feltáruuló homlokzatok kialakításakor javasolt, hogy a szomszédos homlokzatok szélessége és magassága 25%-nál nagyobb mértékben ne térjen el egymástól, amennyiben az épületek tetőgerincének iránya megegyezik.

ajtók, ablakok

Az ablakok kialakítása döntően meghatározza egy épület megjelenését. Az aránytalanul nagy/kicsi ablakok, vagy az asszimmetrikusan elhelyezett ablakok az épület megjelenését kedvezőtlenül formálják.

színezés

Az utcáról hangsúlyos látványként feltáruuló építmények homlokzatszínezésénél a halvány színek alkalmazása, a környezetbe illeszkedés javasolt. A tetőhéjalásnál a fekete szín alkalmazása és pala anyaghasználata kerülendő.

homlokzatképzés, anyaghasználat

Nem jellemző kőburkolat, vagy tégl architektúra használata, de részletek díszítésére, felület tagolására alkalmazható. Parabolaantennát, klímaberendezést a közterületről nem látható módon, az épületek alárendelt homlokzatára javasolt telepíteni.

utcafronti kerítés

A kerítés kialakításánál az átláthatóságot biztosító, kis lábazatú, 2,0 m magasságot meg nem meghaladó kerítés kialakítása javasolt. Az anyaghasználatnál a kő, vagy beton lábazat és oszlop, az oszlopokat összekötő elemeknél a fém (kovácsoltvas), fa anyagok használata javasolt. Az utcafronti kerítést a telek homlokvonalán kell elhelyezni.

Kerülendő a tömör, vagyis az átláthatóságot 50%-nál jobban korlátozó, 2 m-t meghaladó kerítés kialakítása.

Üdülő, rekreációs karakter

Az újonnan beépítésre kerülő területeken utcaszakaszonként az épületek azonos, vagy közel azonos beépítési vonalra helyezése javasolt

Az épülettömeg képzésekor itt is javasolt az arányosság biztosítása amellet, hogy minél nagyobb telepítési távolság, így oldalkert tartása javasolt annak érdekében, hogy a pihenésre nagyobb esély legyen

Nem javasolt 40⁰-nál nagyobb hajlásszögű tetőzet kialakítása, a homlokzat és tetőzet színezésénél kerülendő az élénk, harsány színek alkalmazása, míg a kerítésnél a teljesen tömör kivitelezés. Kerítés az előzőekben említett anyaghasználat mellett élősövényvel is kialakítható

Gazdasági, ipari karakter

Az épületek építészeti megformálása, anyaghasználata igazodjon a funkcióhoz, letisztult, célszerű, egyszerű formák legyenek.

A fő feltáró utaktól nagyobb, legalább az építménymagassággal egyező telepítési távolság biztosítása javasolt ugyanezen utak felé létesített takaró- védőfásítás létesítése és fenntartása mellett. A tagolt homlokzatok létesítése és kirívó színek elkerülése szintén hozzájárul a kedvezőbb utcakép, településkép kialakításához

A teljes épületmagasság csökkentése érdekében a gazdasági épületek lapostetős kialakítása javasolt.

Kereskedelmi, szolgáltató karakter

A fő feltáró utak mentén alacsonyabb, legfeljebb földszint+emelet+tetőtér beépítésű, ezen beépítési vonal mögött ezt meghaladó szintszámú építmények elhelyezése javasolt

A burkolatok telephelyen belüli egységessége, megfelelő minőségben és mennyiségben kialakított gépjármű várakozóhelyek kialakítása, a fő feltáró utak felé takaró fásítás létesítése, egységes hirdetőablak elhelyezése a kedvezőbb megjelenést elősegítheti

Mezőgazdasági karakter

A karakterbe tartozó területek beépítésének elkerülése javasolt. A külterületen – más karakterbe tartozó területen - működő gazdasági területeken továbbra is lehetséges gazdasági tevékenység végzése.

A természetfelületek védelme érdekében meg kell tartani a mezővédő erdősávok rendszerét, sőt, támogatni kell újak telepítését.

A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság által telepítésre javasolt és a telepítésre nem javasolt, tiltott növényfajok listáját figyelembe kell venni.

Közterületek településképi útmutatója

Utcák

Az utcák rendezettsége, vagy éppen rendezetlensége döntően befolyásolja az utcaképet, azok összegzéseként pedig a településképet. Különösen igaz ez egy olyan településen, ahol a domborzati különbségek elenyészőek.

Meghatározó: az útburkolat minősége és szélessége,

a burkolat menti padka kialakítása

a padka és a járda, valamint az utcafronti beéítés/kerítés közötti zöldfelület, így a fásítás kialakítása,

az árkok, vízelvezető létesítmények rendszere

a közműlétesítmények (a villamos hálózat tartóoszlopai és vezetékai, a hidroglobusz)

a közterületen elhelyezett sajátos építményfajták, reklámhordozók, utcabútorok minősége

A vonalas elemek vezetnek a tekintetet, így legalább utcaszakaszonkénti egységes, harmonikus kialakításuk fontos a kedvező utcakép kialakításában. Különösen a fő közlekedési útvonalakon, települési átkelési szakaszokon, településközpontban kell erre hangsúlyt fektetni, mert az áthaladó ez alapján alakítja ki az egész településről alkotott képét.

Út- és járdaburkolatok

A település belterületi útjainak burkolata összességében jó állapotban van. Az újonnan létesülő lakóterületi utcák burkolatait javasolt azonos, homogén módon kialakítani. Burkolatváltási helyeket csak szükséges esetben és optikailag is indokolt helyen, így például kereszteződésekben javasolt alkalmazni.

A járdafelületeket legalább utcaszakaszonként (kereszteződésenként) egységesen kell kialakítani, kerülni kell a kirívó, túlmintázott burkolatok alkalmazását. A járdák vonalvezetése, szélessége, a burkolat kialakítása ne váltakozzon indokolatlanul az egyes telkek között. Nem jellemző, de a továbbiakban is kerülendő, hogy egy-egy újonnan beépítésre kerülő telek előtt a járda kialakítása eltérő, ötletszerű kialakítású legyen.

Fásítás

A település lakó és mezőgazdasági útjai mentén legalább egyoldali, de jellemzően kétoldali fásítást alakítottak ki, vagy tartanak fenn. A fajták gondos megválasztásával, azok utcaszakaszonként, legalább kereszteződéstől kereszteződésig tartó egységes kialakításával az utcák képe kedvezően formálható. A fasorok az utcák mellett az épületeket is öltöztetik, szükséges esetben takarják, továbbá árnyékot biztosítanak.

Javasolt az előkertek díszkertként való kialakítása, a régi falusias virágoskert visszaidézése, az elő és oldalkertben a paraszti falura jellemző díszfák, díszcserjék ültetése, az idegenhonos fajok, így a fenyő ültetésének kerülése. Javasolt a helyi gyümölcsfajták ültetése.

A közterületi zöldfelületeket akként kell fenntartani, kivéve a telkek előtti gépjármű behajtó területét, valamint a szolgáltatási célú építmények előtti területet.

Közművezetékek

Az újonnan kialakításra kerülő belterületi légvezetéseket a földfelszín alatt kell elhelyezni. Javasolt, hogy a már beépített településrészekben is ez mielőbb megtörténjen. A közműlégvezetékek egymással és a közúttal való keresztezését minimalizálni szükséges.

A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság javasolja, hogy a fényszennyezése csökkentése érdekében az ún. LONNE ajánlások kerüljenek figyelembe vételre.

JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

6

Épületek, építészeti részletek

Szilban több régi épületen is találunk szép épületdíszítő motívumokat, nyílászáró keretezést, homlokzat tagoló díszítő elemeket. Néhány példa értékűen felújítva látható, többség felújításra szorul. Ezek mindenképpen megőrzésre érdemes, értékörző építészeti elemek.

Dózsa György utca

Erdősor utca

Fő utca

Hunyadi tér

Fő utca

Dózsa György utca

Szilban szép példákat találhatunk a régi lakó és intézményi épületek felújítására egyaránt. A felújításoknál figyelemmel voltak arra, hogy az anyaghasználat, színezés harmonikus legyen, nem változtatták meg az épület magasságát, tömegét, részletképzéseit.

Hunyadi tér, Óvoda

Árpád utca, lakóépület

Dózsa György utca

A településen kevés új épület található. Új épületek építése esetére jó, vagy részleteiben ajánlott, nem helyi példák a következők.

Forrás: csaladihazam.hu

Forrás: csaladihazam.hu

A példaként felhozott ház léptékei, tetőzetének egyszerűsége, anyaghasználata követendő lehet. Az épület nem hivalkodó, léptéktartó, mégis kellően nagy alapterületet biztosít nagyobb család számára is.

A természetes anyagok használata, fa berakás, kőburkolat, az egyszerű mértani formák alkalmazása, összhangban vannak egymással.

Forrás: csaladihazam.hu

Forrás: csaladihazam.hu

Az épület, a kerítés és a közterületi növényzet harmonikus kialakítása kedvezően befolyásolja az utcaképet és ezáltal a településképet egyaránt.

Kertek, kerítések, közterületek

Szilben a kiskerti gazdálkodás is jelen van, de jellemzőbb hogy a kertek pihenőkerti hasznosításúak; füvesítettek, gyümölcsfákkal, vagy dísnövénnyel beültetettek.

Az udvarok gyepesítése egyre nagyobb arányt képvisel. Ápolt gyep és virágosítás alkalmazása esetén az udvarok a telek ékességeivé tudnak válni. Olyan képet tudnak mutatni, mely nemcsak használójának kedvező, de az arra járókat is megállásra tudja készíteni. Szilben számtalan jó példát látunk a szépen ápolt kiskertekre és a település közterületei, parkjai is rendezettek, szépen karbantartottak, igazi kikapcsolódást nyújtó helyek.

Kerítések építésénél javasolt az alacsony lábazatú, áttört mezővel kivitelezett kerítések építése.

Dózsa György utca

Petőfi Sándor utca

Szil közterületein, több helyen jellemző az egységes utcai fasorok megléte. Ezeknek magtartása, továbbiak telepítése javasolt, nagy mértékben javítják az utcaképet és a településképet egyaránt.

Erzsébet utca

Hunyadi tér

Hunyadi tér

Reklámok, reklámhordozók, sajátos építményfajták, cégérek

A 104/2017. (IV.28.) kormányrendelet szerint – főszabályként - közterületen reklám közzétételére, illetve reklámhordozóként, reklámhordozót tartó berendezésként kizárólag utcabútor használható.

A hivatkozott jogszabály szerint utcabútornak minősülő utasváró, kioszk, valamint közművelődési célú hirdetőoszlop (pl. művelődési ház által használt hirdetőoszlop) nem található a településen.

Kioszk, vagyis közterületen elhelyezett, nem mozgó építmény létesítése nem javasolt a településen.

Utasváró létesítése és annak, mint reklámhordozónak történő felhasználása esetén a folyamatosan villogó, erősen világító fényreklám elhelyezése kerülendő. A reklámhordozónak illeszkednie kell a településképhez. A reklámhordozót úgy szükséges elhelyezni, hogy az ne akadályozza a közterület más részeinek és a szomszédos ingatlanok rendeltetésszerű használatát, továbbá közterület esetén a közterület fenntartási munkáit.

Helyi védett építményen, valamint annak 5 méteres környezetében reklámhordozó elhelyezése kerülendő.

Egyéb műszaki berendezés, vagyis épületre szerelt műszaki eszköz, így különösen klímaberendezés, parabolaantenna az épületek közterületre néző homlokzatán, valamint a közterületről hangsúlyos látványként megjelenő homlokzaton nem létesíthető. Jelerősítő bázisállomás belterületen belül az építmények tetőzetén nem helyezhető el.

Cégérek, hirdetőtáblák

A cégérek elhelyezése esetén fontos, hogy azok mérete, kialakítása illeszkedjen az épület megjelenéséhez, cég- és címtáblák esetén pedig az utcaképhez. Javasolt egységes utca névtáblák alkalmazása.

Javasolt, hogy a település kitüntetett építményeinek környezetében tájékoztató, ismertető táblák, oszlopok kerüljenek elhelyezésre, a település falusias területén fa anyagú, vagy fém tartószerkezettel.

1. sz. melléklet

készült a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása szerint

Természet- és tájvédelmi szempontból növénytelepítésre javasolt fajok listája**Őshonos fafajok**

Tudományos név	Magyar név
<i>Acer campestre</i>	mezei juhar
<i>Acer platanoides</i>	korai juhar
<i>Acer pseudoplatanus</i>	hegyi juhar
<i>Acer tataricum</i>	tatár juhar
<i>Betula pendula</i>	közönséges nyír
<i>Carpinus betulus</i>	közönséges gyertyán
<i>Fraxinus angustifolia</i> subsp. <i>pannonica</i>	magyar kőris
<i>Fraxinus excelsior</i>	magas kőris
<i>Fraxinus ornus</i>	virágos kőris
<i>Malus sylvestris</i>	vadalma
<i>Populus nigra</i>	fekete nyár
<i>Populus termula</i>	rezgő nyár
<i>Prunus avium</i>	madárcseresznye
<i>Prunus padus</i>	zselnicemeggy
<i>Pyrus pyraeaster</i>	vadkörte
<i>Quercus cerris</i>	csertölgy
<i>Quercus petraea</i>	kocsánytalan tölgy
<i>Quercus pubescens</i>	molyhos tölgy
<i>Quercus robur</i>	kocsányos tölgy
<i>Salix alba</i>	fehér fűz
<i>Sorbus aria</i>	lisztes berkenye
<i>Sorbus aucuparia</i>	madárberkenye
<i>Sorbus domestica</i>	házi berkenye
<i>Sorbus torminalis</i>	barkóca berkenye
<i>Tilia cordata</i>	kislevelű hárs
<i>Tilia platyphyllos</i>	nagylevelű hárs
<i>Ulmus glabra</i>	hegyi szil
<i>Ulmus laevis</i>	vénicszil
<i>Ulmus minor</i>	mezei szil
<i>Staphylea pinnata</i>	mogyorós hólyagfa

Őshonos cserjefajok

Tudományos név	Magyar név
<i>Berberis vulgaris</i>	közönséges borbolya
<i>Cerasus fruticosa</i>	csepleszmeggy
<i>Cornus mas</i>	húsos som
<i>Cornus sanguinea</i>	veresgyűrű som
<i>Coryllus avellana</i>	közönséges mogyoró
<i>Cotinus coggygria</i>	cserszömörce
<i>Cotoneaster niger</i>	fekete madárbers
<i>Crataegus laevigata</i>	kétfibés galagonya
<i>Crataegus monogyna</i>	egyfibés galagonya
<i>Euonymus europaeus</i>	csíkos kecskerágó
<i>Euonymus verrucosus</i>	bibirces kecskerágó
<i>Hedera helix</i>	közönséges borostyán
<i>Ligustrum vulgare</i>	közönséges fagyal
<i>Lonicera xylosteum</i>	ükörke lonc
<i>Prunus spinosa</i>	kökény
<i>Prunus tenella</i>	törpemandula
<i>Rosa canina</i>	gyepűrózsa
<i>Rosa pimpinellifolia</i>	jajrózsa
<i>Rubus caesius</i>	hamvas szeder
<i>Salix cinerea</i>	rekettyefűz

Spiraea media	szirti gyöngyvessző
Viburnum lantana	ostorménfa
Viburnum opulus	kányabangita
Vinca minor	kis télizöld meténg

Telepítésre javasolt egyéb fa- és cserje fajok

Tudományos név	Magyar név
Acer ginnala	tűzvörös juhar
Aesculus carnea	vadgesztenye
Aesculus hippocastanum	vadgesztenye
Catalpa bignonioides	szivarfa
Colutea arborescens	sárga borsófa
Corylus colurna	törökmogyoró
Ginkgo biloba	páfrányfenyő
Laburnum anagyroides	közönséges aranyeső
Liriodendron tulipifera	tulipánfa
Malus baccata	díszalma
Platanus × acerifolia	közönséges platán
Prunus × cistena	vérszilva
Salix caprea	kecskefűz
Sophora japonica	japánakác
Sorbus rotundifolia	kereklevelű berkenye
Staphylea pinnata	mogyorós hólyagfa
Tilia tomentosa	ezüsthárs
Prunus fruticosa	cseplezsmeggy
Prunus serrulata	díszcseresznye

Tiltott fajok listái:

1143/2014. EU rendelet az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről

A listában szereplő növényfajok:

Várhatóan 2017-ben az alábbi fajokkal fog bővülni a lista:

Magyar név	Tudományos név
aligátorfű	Alternanthera philoxeroides
közönséges selyemkóró	Asclepias syriaca
borfa, tengerparti seprúcserje	Baccharis halimifolia
kaliforniai tündérhínár	Cabomba caroliniana
vízijácint	Eichhornia crassipes
cingár (aprólevelű) átokhínár	Elodea nuttallii
óriásrebarbara	Gunnera tinctoria
kaukázusi medvetalp	Heracleum mantegazzianum
perzsa medvetalp	Heracleum persicum
sosnowsky-medvetalp	Heracleum sosnowskyi
hévízi gázló	Hydrocotyle ranunculoides
bíbor nebáncsvirág	Impatiens glandulifera
fodros átokhínár	Lagarosiphon major
nagyvirágú tóalma	Ludwigia grandiflora
sárgavirágú tóalma	Ludwigia peploides
sárga lápbuzogány	Lysichiton americanus
japán gázlófű	Microstegium vimineum
közönséges süllőhínár	Myriophyllum aquaticum
felemáslevelű süllőhínár	Myriophyllum heterophyllum
keserű hamisüröm	Parthenium hysterophorus
rózsás tollborzfü	Pennisetum setaceum
ördögfarok keserűfű	Persicaria perfoliata
kudzu nyílgyökér	Pueraria montana var. lobata

269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet
a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól

Az érintett növényfajok:

1. Fásszárú inváziós és termőhely-idegen növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
akác	Robinia pseudo-acacia
amerikai kőris	Fraxinus americana
bálványfa	Ailanthus altissima
keskenylevelű ezüstfa	Elaeagnus angustifolia
fekete fenyő	Pinus nigra
erdei fenyő	Pinus silvestris
gyalogakác	Amorpha fruticosa
kései meggy	Prunus serotina
zöld juhar	Acer negundo

2. Lágyszárú inváziós növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
alkörmös	Phytolacca americana
japánkeserűfű fajok	Fallopia spp.
kanadai aranyvessző	Solidago canadensis
magas aranyvessző	Solidago gigantea
parlagfű	Ambrosia artemisiifolia
selyemkóró	Asclepias syriaca
süntök	Echinocystis lobata

43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet
a növényvédelmi tevékenységről

A rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében a földhasználó és a termelő köteles védekezni az alábbi növények ellen: parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), keserű csucor (*Solanum dulcamara*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), aranka fajok (*Cuscuta* spp.).

A természetes növényvilágra veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok hazai tudományos alapú jegyzéke szerinti további tiltott fajok:

Magyar név	Tudományos név
észak-amerikai őszirózsák	<i>Aster lanceolatus (beleértve A. tradescantii), A. novi-belgii, A. xsalignus</i>
nyugati ostorfa	<i>Celtis occidentalis</i>
átoktüske	<i>Cenchrus incertus</i>
díszárpa	<i>Hordeum jubatum</i>
japánkomló	<i>Humulus scandens</i>
kisvirágú nebáncsvirág	<i>Impatiens parviflora</i>
vékony szittyó	<i>Juncus tenois</i>
közönséges vadszőlő	<i>Parthenocissus inserta</i>
tapadó vadszőlő	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>
kínai alkörmös	<i>Phytolacca esculenta</i>
magas kúpvirág	<i>Rudbeckia laciniata</i>
parti szőlő	<i>Vitis vulpina</i>
moszatpáfrány-fajok	<i>Azolla caroliniana (A. filiculoides), A. mexicana</i>
kanadai átokhínár	<i>Elodea canadensis</i>
törpe békalencse	<i>Lemna minuta</i>
kagylótutaj	<i>Pistia stratiotes</i>